Maria forteller:
De som bor på Nsumba barnehjem har en gang bodd helt alene på gaten. Noen har mistet foreldrene sine og har ingen andre i familien som lever.
De lager fotballer og dukker av tørkete bananblader.

De lager trommer og har alarmlåt hvis det er tyver som vil stjele i huset deres, og det er da det blir krig. Og de har festalarm, og alle som hører den og følger lyden til riktig sted, er invitert.

Vi samler inn penger i 2. klasse og dere kan bli fadder.

"Jeg vil ikke leve i frykt mer!"

Av Thu og Teresa Nguyen

- Jeg gikk fra Kambodsja til Thailand, sier Ha Viet.
Ha Viet Nguyen (52) forteller om den harde tiden da han flyktet fra kommunistene i Vietnam.

Vi sitter i Auditoriet på St. Paul skole, og i bakgrunnen hører vi barn som skriker og er høylytte. Ha Viet rydder vekk sangtekstene fra sangene som han har spilt sammen med noen barn i Auditoriet.

- Kommunistene i Vietnam sendte meg til Kambodsja i 1980 for å krige. Jeg ble sendt til Kambodsja fordi det var obligatorisk. Nesten alle unge menn ble sendt for å hjelpe Kambodsja mot Røde Khmer og Pol Pot, som drepte over en million mennesker.

Krigen i Kambodsja endte etter at Ha Viet hadde vært der i et år, men han måtte bli i to år til etter krigen.

Ha Viet rømte fra Kambodsja med to venner 14.april.1983. Han var lei av kommunistenes urettferdighet. I Vietnam var det ikke religionsfrihet eller noen annen for form for rettigheter. Ha Viet er født katolikk og så hvordan andre katolikker ble behandlet, og han visste at han måtte dra før han ble sendt tilbake til Vietnam.

- Jeg var redd for kommunistene, og jeg ville ikke basere livet mitt på frykt!

Da Ha Viet hadde bestemt seg for å dra, visste han at reisen kom til å bli hard. Han forlot familien sin i Vietnam, visste at det kunne koste ham livet og han visste ikke

hvordan han skulle leve videre om han ikke døde på veien. Styrken som drev ham videre på reisen var håpet på et liv i frihet.
Dagen etter at Ha Viet krysset grensen fra Kambodsja ble han arrestert, selv om han og vennene hans hadde med seg et hvitt myggnett, siden det var det eneste hvite og symbol på fred de hadde. For alle som var fra militæret fra Kamdodsja, var det påbudt å sitte i fengsel i fem måneder om de krysset grensen til Thailand. I fengselet ble Ha Viet undersøkt, for å sjekke helsen hans og for eksempel for å se om han var en spion.

Der inne var det noen thailandske mennesker som drev med tatovering, så Ha Viet spurte om de kunne tatovere *15.04.1983* på armen hans. Dette er datoen fra dagen da han krysset Thailands grense. Men selv om Ha Viet har denne tatoveringen for å minne ham på begynnelsen av livet hans i friheten, har han fremdeles slike minner som minner han om krigstiden i Kambodsja. Han har masse arr, et spesielt stort et på ryggen som han fikk under krigen.

- Men jeg kan med glede si at jeg ikke har drept eller skadet noen.

Ha Viet bodde deretter på en flytningsleir i Thailand, der han møtte Huong Huynh.

- Hvorfor kom du til Norge?

- Etter jeg giftet meg Huong, fikk vi to barn. Den eldste sønnen vår var bare et år da han ble alvorlig syk, og derfor lovet UNHCR å sende oss til Norge for å helbrede ham. Like før vi reiste, døde han, men siden UNHCR allerede hadde lovet å sende oss til Norge, fikk vi dra.

- Da Huong, datteren min Huyen og jeg kom til Norge, hadde vi problemer med å forstå norsk. Så derfor gikk jeg og konen min gikk på Nygård Skole, og fikk ca. 3 timer med norsk hver dag.

Ha Viet og familien bor nå i Rådal. Før det har de flyttet rundt omkring i Bergen. Da han kom til Bergen, fikk han en arbeidsplass på OTF, noe han er veldig fornøyd med.

Ha Viet har fremdeles den samme jobben og nå jobber også Huong sammen med ham. Ha Viet har ikke vært i Vietnam siden han ble sendt ut i krig, før i 2006, da han tok med seg hele familien på fire barn (Huyen, Tran, Teresa og An Viet) og kone for å besøke familien hans. Ha Viet så forskjellen fra da han fremdeles bodde i Vietnam og nå. Selv om de fleste mener det er blitt bedre, mener Ha Viet selv at det er blitt verre. Vietnam er offisielt en republikk, men fremdeles har ikke Vietnam alle rettigheter. Militæret står i bakgrunnen og bestemmer over folket.

Ha Viet har mistet kontakten med de to vennene som han flyktet med, men vet at de er i Nederland et sted.

Han er ganske fornøyd med livet sitt nå.

- De snille, flinke barna mine som støtter seg til Den katolske troen som både ministrerer og deltar i katekeser gjør livet mitt bedre og bedre for hver dag, avslutter Ha Viet med et smil.

Poolo

Foto: Egil 10A

Du, vår kjære vaktmester, slutter på St. Paul etter 30 år, og begynner på en ny livsfase. Men dette er slutten på en god karriere, og begynnelsen på noe som helt sikkert blir nye gode annerledes år.

Du er født og oppvokst på Sri Lanka/Ceylon på en drue og bananfarm. Utdannet deg til mekaniker og opprettet ditt eget båtmekaniske verksted. Din barndomsvenn Anthony og hans norske kone Sigrun jobbet på Ceylon i et båt og fiskeprosjekt, ledet av Arne Fjørtoft, - de ville du skulle dra til Norge for videreutdanning. Du kom til Molde, Aukra båtverk, i 1972, 29 år gammel, senere 1978 til Solheimsviken mekaniske i Bergen. Du ville være nær dine venner i Bergen og drømte om å få begynne på ingeniørhøyskolen. Dine første somre i landet hadde du sommerengasjement på St. Paul skole sammen med din gode venn Anthony, Gjermund og Sr. Rita, og da vaktmester Anthony begynte med litt helse og hjerteproblemer og måtte redusere sin vaktmesterstilling, ringte Gjermund i 1980 og spurte om du kunne være vaktmester. Anthony ble morsmållærer.

Du henter og bringer, du hjelper ditt kollegie til det ytterste, du har en evne til å skape ro, med din sindighet, jevne og lune personlighet.

Arbeidsoppgavene dine er å drifte det tekniske anlegget, strøm og lys. Varme og luft. Vanntanker, dusjer, toaletter m.m. Låsing av skolebygget, klasserom og arbeidsrom, og tilsyn av låssystem generelt. Deltakelse i personalkantine. Kontroll og ansvarlig leder på rengjøring hver dag og sommerstorrengjøring. Tilsynsrapporter.